

انتخاب کاربران و جمراهای با قابلیت برداشت انرژی در شبکه‌های چندبانده لینک بالای NOMA جهت بهبود عملکرد و امنیت شبکه

مریم نجیمی

روبه رو می‌شود. به عبارت دیگر، امنیت لایه فیزیکی^۳ (PLS) منجر به نگرانی زیادی در شبکه‌های NOMA شده است. در واقع PLS از پارامترهای تصادفی کانال‌های بی‌سیم بهره‌برداری می‌کند تا سیگنال‌های ارسالی را که می‌توانند توسط استراق سمع کننده^۴ دیکد شوند به دست آورد. در [۳]، امنیت لایه فیزیکی NOMA در شبکه‌های با مقیاس وسیع در سناریوهای ارسال تک‌آنتن و چندآنتن و احتمال قطعی امن برای هر دو سناریو در نظر گرفته می‌شود. در بخش بعد پیشینه تحقیق مربوط به مقاله بیان گردیده است.

۲- پیشینه تحقیق

در [۴]، یک سیستم NOMA هماهنگ دوطرفه با دو کاربر پیشنهاد می‌گردد و SOP هر دو کاربر و مجموع ظرفیت ارگادیک بررسی می‌گردد. در [۵]، بهینه‌سازی توان ارسالی و نرخ اطلاعات با توجه به محدودیت‌های احتمال قطعی امن و کیفیت سرویس در نظر گرفته می‌شود. در [۶]، نویسنده‌گان یک شبکه رادیویی هوشمند NOMA چندروروی تک‌خروجی را در حضور چندین استراق سمع کننده در نظر می‌گیرند و طرح جمینگ هماهنگ با نویز ساختگی را برای بهبود امنیت شبکه اولیه به کار می‌برند. در [۷]، یک طرح پرتوی با کمک نویز ساختگی به همراه تخصیص توان پیشنهاد می‌گردد تا عملکرد امن را برای ارسال لینک پایین NOMA بهبود دهد. در واقع، استفاده از جمراه برای ارسال نویز ساختگی، یک تکنیک مؤثر برای غلبه بر استراق سمع می‌باشد [۸]. در واقع، در حالت لینک پایین، ایستگاه پایه^۵ (BS) به چندین آتنن مججهز می‌شود تا از تکنیک پرتوی به عنوان یک روش ارسال امن استفاده کند. با وجود این، به واسطه محدودیت‌های توان گردها در شبکه‌های عملی و سختی امکان استفاده از چندین آتنن در ایستگاه پایه و نیز به دلیل آن که خیلی از گردها توانایی صرف انرژی خود را برای تولید نویز ساختگی ندارند، توانایی برداشت انرژی^۶ در جمراه در [۹] و [۱۰] بیان می‌گردد؛ به طوری که گردهای با قابلیت برداشت انرژی به عنوان جمراه استفاده می‌شوند تا سرویس‌های جمینگ را برای ارسال محروم‌انه انجام دهند. به عبارت دیگر، جمینگ هماهنگ به همراه برداشت انرژی یک روش مناسب برای ارسال امن در سناریوی NOMA لینک بالا^۷ می‌باشد. در [۱۱]، یک شبکه بی‌سیم همکارانه در نظر گرفته می‌شود که در آن، یک منبع و چندین گره میانی وجود دارند که از میان آنها یک جفت رله انتخاب می‌شود، در حالی

چکیده: در این مقاله، ارسال امن لینک بالا در ارسال چندگانه غیر متعامد (NOMA) با انتخاب کاربرهای مناسب جهت ارسال به سمت ایستگاه پایه (BS) در هر کanal و جمراهی با قابلیت برداشت انرژی بررسی می‌گردد. در واقع، هر فریم زمانی به دو فاز تقسیم می‌شود. در فاز اول، جمراه توان خود را از ایستگاه پایه برداشت می‌کند و در فاز دوم، کاربران انتخاب‌شده، ارسال لینک بالا را به صورت NOMA به ایستگاه پایه انجام می‌دهند، در حالی که جمراه انتخاب شده، نویز ساختگی خود را برای گمراحت کردن کاربر استراق سمع کننده ارسال می‌کند. در واقع، مسئله مورد نظر، بهینه‌سازی قابلیت گذردهی محروم‌انه با انتخاب کاربرهای مناسب در هر کanal فرکانسی جهت ارسال داده به ایستگاه پایه و نیز انتخاب جمراهی مناسب است، البته با قیودی که روی احتمال قطعی محروم‌انه (SOP) و احتمال ارتباط (COP) در نظر گرفته می‌شود. مسئله مورد نظر با استفاده از روش‌های مبتنی بر بهینه‌سازی محدب و شرایط KKT برای انتخاب کاربران مناسب، مطرح و الگوریتمی برای حل آن پیشنهاد می‌گردد و عملکرد سیستم برای روش پیشنهادی ارزیابی می‌شود. نتایج شیوه‌سازی بیانگر آن است که روش پیشنهادی، عملکرد بهتری از نظر بهبود قابلیت گذردهی و ایجاد امنیت در شبکه در شرایط و سناریوهای متفاوت نسبت به الگوریتم‌های محک در نظر گرفته شده دارد.

کلیدواژه: NOMA، قابلیت گذردهی، احتمال قطعی محروم‌انه، احتمال قطعی ارتباط.

۱- مقدمه

اخیراً^۸ NOMA یک تکنیک اساسی برای رفع مشکلات نسل بعدی شبکه‌های ارتباطی بی‌سیم مانند قابلیت اطمینان بالا و کاربری کارامد طلیف می‌باشد. برخلاف تکنیک‌های مرسوم یا دسترسی چندگانه متعامد (OMA)، در NOMA چندین کاربر می‌توانند به طور همزمان از منابع یکسانی (مانند زمان، فرکانس و کد) استفاده کنند. در این مقاله، کدینگ در سمت فرستنده انجام می‌شود در حالی که لغو تداخل پشت سر هم (SIC) در سمت گیرنده انجام می‌پذیرد تا امکان استفاده از منابع یکسان با سطوح توان متفاوت امکان‌پذیر باشد [۱] و [۲].

به عبارت دیگر به واسطه طبیعت انتشار کanal‌های بی‌سیم و کاربردهای وسیع تکنولوژی ارتباطات، امنیت اطلاعات بی‌سیم با چالش‌های بزرگی

این مقاله در تاریخ ۲۸ دی ماه ۱۳۹۹ دریافت و در تاریخ ۴ بهمن ماه ۱۴۰۰ بازنگری شد.

مریم نجیمی، (نویسنده مسئول)، دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر، دانشگاه علم و فناوری مازندران، بهشهر، ایران، (email: maryam_najjimi1361@yahoo.com)

1. Non-Orthogonal Multiple Access

2. Orthogonal Multiple Access

3. Physical Layer Secrecy

4. Eavesdropper

5. Base Station

6. Energy Harvesting

7. Uplink

شبکه می‌پردازد، در حالی که در بخش ۵ به بیان مسئله مورد نظر با انتخاب کاربران و جمراهای مناسب در هر باند فرکانسی جهت بهینه‌سازی قابلیت گذردهی شبکه پرداخته می‌شود. بخش ۶ به الگوریتم پیشنهادی جهت حل مسئله اختصاص می‌یابد. بخش ۷ به نتایج شبیه‌سازی می‌پردازد و نتیجه نهایی مقاله در بخش ۸ بیان می‌گردد.

۳- مدل سیستم

یک شبکه بی‌سیم شامل یک ایستگاه پایه (BS)، یک استراق سمع‌کننده (E)، K کاربر و N جمر با قابلیت برداشت انرژی می‌باشد (شکل ۱). کاربران و ایستگاه پایه به صورت تک آنتنی هستند. با در نظر گرفتن طول هر فریم به اندازه T ، دو فاز در هنگام برقراری ارتباط وجود دارد. فاز اول که به اندازه زمان αT می‌باشد، جهت ارسال انرژی RF بی‌سیم به جمراه جهت برداشت انرژی و فاز دوم که به اندازه زمان $1 - \alpha T$ است، جهت ارسال به صورت NOMA و لینک بالا به ایستگاه پایه می‌باشد. به عبارت دیگر در این فاز، به منظور داشتن یک ارسال امن میان کاربران و ایستگاه پایه، جمراهایی با قابلیت برداشت انرژی در هر باند فرکانسی در نظر گرفته می‌شوند تا نویزهای ساختگی را برای گمراه‌کردن استراق سمع‌کننده ارسال نمایند.

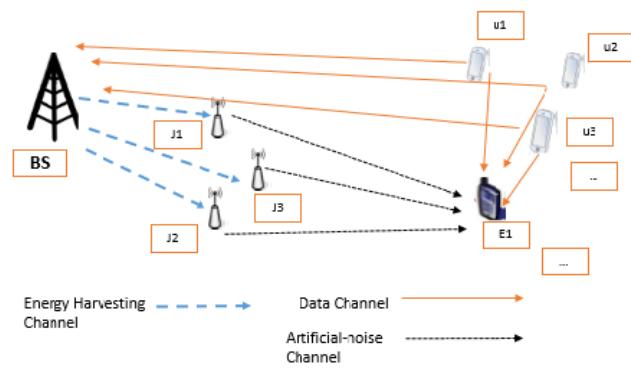
در این مقاله، کanal‌های سیستم به فرم محوش‌گی رایلی شباهیتی مستقل^۷ در نظر گرفته می‌شوند و همه کanal‌های میان کاربران و ایستگاه ایستگاه پایه از رابطه $|h_{u_m,b}| \leq \dots \leq |h_{u_n,b}| \leq \dots \leq |h_{u_1,b}|$ به تعیین می‌کنند. به منظور کاهش تأخیر ناشی از انجام SIC، برای هر کanal فرکانسی یک جفت جهت انجام NOMA در نظر گفته می‌شود؛ بنابراین مطابق با اصول NOMA به صورت لینک بالا، ایستگاه پایه ابتدا سیگنال کاربر قوی‌تر u_n را دیکد می‌کند، به طوری که سیگنال ضعیفتر u_m را به صورت نویز در نظر می‌گیرد. سپس ایستگاه پایه با استفاده از تکنولوژی SIC، سیگنال u_n را حذف می‌کند و سپس سیگنال u_m را دیکد می‌کند. بنابراین SINR لحظه‌ای برای دیکد کردن سیگنال‌های u_n و u_m عبارت هستند از [۱۱]

$$\gamma_{n,b} = \frac{\rho_u |h_{n,b}|^2}{1 + \rho_s |h_{m,b}|^2}, \quad (1)$$

$$\gamma_{m,b} = \rho_u |h_{m,b}|^2. \quad (2)$$

به طوری که $P_u = P_u/N$ توان ارسالی کاربران به ایستگاه پایه است. N واریانس نویز گوسی سفید جمع‌شونده می‌باشد، در حالی که $h_{m,b}$ و $h_{n,b}$ به ترتیب نشان‌دهنده کanal میان کاربر n و کاربر m با $m \neq n$ ایستگاه پایه هستند. به عبارت دیگر، به واسطه خاصیت انتشار کanal‌های بی‌سیم، استراق سمع‌کننده، تلاش برای رهگیری ارسال محramانه میان کاربران و ایستگاه پایه را دارد. در مورد استراق سمع‌کننده فرض بر آن است که قابلیت آشکارسازی سیگنال u_n (یعنی بدون ایجاد تداخل با u_m) وجود دارد.

همان طور که بیان شد به منظور بهبود امنیت میان لینک‌های کاربران و BS در مقابل استراق سمع‌کننده، از میان کاربران، یک کاربر به عنوان جمر انتخاب می‌شود و از یک دنباله شبه‌تصادفی^۸ برای ارسال نویز

شکل ۱: دیاگرام شماتیک مدل سیستم.

که قابلیت برداشت انرژی را دارند. همچنین یک جمر برای ارسال سیگنال‌های امن به مقصد و سیگنال‌های جمینگ به استراق سمع‌کننده انتخاب می‌گردد. در [۱۲] از تکنیک NOMA چندکاربره جهت بهبود کارامدی انرژی و عملکرد سیستم استفاده می‌گردد، به طوری که کاربران مناسب به زیرکانال‌ها تخصیص داده می‌شوند. در [۱۳]، امنیت لایه فیزیکی در شبکه NOMA لینک بالا بررسی می‌گردد. در این حالت، دو کاربر برای NOMA انتخاب می‌گردند در حالی که یک کاربر به عنوان جمر دوستانه جهت گمراه‌کردن استراق سمع‌کننده انتخاب می‌شود. انتخاب جمر در دو حالت بررسی می‌گردد: حالت اول وقتی که اطلاعات حالت کanal استراق سمع‌کننده در دسترس نباشد و حالت دوم وقتی که این اطلاعات موجود باشد.

در این مقاله هدف، بهبود عملکرد سیستم NOMA امن لینک بالا در حالت چندکاربره با انتخاب جمراهای و کاربرهای مناسب برای هر باند فرکانسی با توجه به قابلیت برداشت انرژی در جمراهای می‌باشد. در واقع، مهم‌ترین اهداف این مقاله به صورت زیر بیان می‌گردد:

- مسئله انتخاب جمراهای با قابلیت برداشت انرژی و انتخاب کاربر مناسب در یک شبکه NOMA لینک بالا در هر کanal فرکانسی به منظور بهینه‌سازی عملکرد امن آن در حضور استراق سمع‌کننده بیان می‌گردد. همچنین اطلاعات کanal میان ایستگاه پایه و کاربران، جمراهای و کاربران، کاربران و استراق سمع‌کننده و نیز جمراهای استراق سمع‌کننده فرض می‌گردد.
- پارامترهای مؤثر در تحلیل عملکرد شبکه، احتمال قطعی ارتباط^۹ (COP)، احتمال قطعی محramانه^{۱۰} (SOP) و قابلیت گزرهایی محramانه مؤثر^{۱۱} (EST) می‌باشد.

- برای حل مسئله مورد نظر، با نگاشت اندیس‌های تخصیص^{۱۲} از محدوده گسسته به پیوسته آن را ساده می‌نماییم و سپس از روش‌های بهینه‌سازی محدب^{۱۳} برای به دست آوردن شرایط بهینه بر مبنای شرایط^{۱۴} KKT استفاده می‌کنیم.

- شبیه‌سازی‌های کارامدوبون الگوریتم پیشنهادی را از نظر بهبود قابلیت گزرهایی و پارامترهای COP و SOP بیان می‌کنند. ساماندهی این مقاله به این ترتیب است که در بخش ۳ مدل سیستم بیان می‌گردد. بخش ۴ به توصیف پارامترهای مورد نظر برای تحلیل

1. Connection Outage Probability
2. Secrecy Outage Probability
3. Effective Secrecy Throughput
4. Assignment Indices
5. Convex Optimization
6. Karush-Kuhn-Tucker

$$P_{c,n} = \Pr(C_{u_n b} < R_{n,t}) = \begin{cases} \tilde{\Sigma} \left(\frac{1}{a+b} - \frac{e^{-a\bar{\gamma}_{n,t}}}{a\bar{\gamma}_{n,t} + b} \right) c & , \bar{\gamma}_{n,t} \geq 1 \\ \tilde{\Sigma} \left(\frac{(a+b)\bar{\gamma}_{n,t}}{a\bar{\gamma}_{n,t} + b} + \frac{1}{a+b} - \frac{e^{-a\bar{\gamma}_{n,t}}}{a\bar{\gamma}_{n,t} + b} \right) c & , \bar{\gamma}_{n,t} < 1 \end{cases} \quad (V)$$

$$P_{c,m} = \Pr(C_{u_m b} < R_{m,t}) = \begin{cases} 1 - \tilde{\Sigma} \frac{c}{a\bar{\gamma}_{n,t} + b} e^{-a\bar{\gamma}_{n,t}} e^{-(a\bar{\gamma}_{n,t} + b)\bar{\gamma}_{m,t}} & , \bar{\gamma}_{n,t} \geq 1 \\ 1 - \tilde{\Sigma} \left(\frac{c}{a\bar{\gamma}_{n,t} + b} e^{-a\bar{\gamma}_{n,t}} (e^{-(a\bar{\gamma}_{n,t} + b)\bar{\gamma}_{m,t}} - e^{\frac{-(a\bar{\gamma}_{n,t} + b)\bar{\gamma}_{n,t}}{1-\bar{\gamma}_{n,t}}}) + \frac{c}{a+b} e^{\frac{-(a+b)\bar{\gamma}_{n,t}}{1-\bar{\gamma}_{n,t}}} \right) & , \bar{\gamma}_{n,t} < 1 \end{cases} \quad (A)$$

$$\tilde{\Sigma} = \Lambda \sum_{p=0}^{m-1} \sum_{q=0}^{n-m-1} (-1)^{p+n-m-q} \binom{m-1}{p} \binom{n-m-1}{q} \quad (9)$$

$$\Lambda = \frac{M!}{(m-1)!(n-m-1)!(M-n)!} \quad (10)$$

$$a = \frac{M-m-q}{\rho_u \lambda_{u_n} b} \quad (11)$$

$$b = \frac{p+q+1}{\rho_u \lambda_{u_m} b} \quad (12)$$

$$c = \frac{1}{(M-m-q)\rho_u \lambda_{u_m}} \quad (13)$$

در حالی که $\bar{\gamma}_{m,t} = 2^{\frac{R_{m,t}}{1-\alpha}} - 1$ و $\bar{\gamma}_{n,t} = 2^{\frac{R_{n,t}}{1-\alpha}}$ به ترتیب آستانه‌های SNR از پیش تعريف شده برای کاربر n ام و کاربر m ام می‌باشد. پارامتر مهم دیگر در برآورد عملکرد یک شبکه امن، احتمال قطعی محرومانه (SOP) است. به عبارت دیگر، قطعی محرومانه هنگامی اتفاق می‌افتد که ظرفیت کanal استراق سمع بزرگ‌تر از نرخ هزینه کد استراق $k \in \{n, m\}$ سمع باشد. بنابراین SOP برای کاربر k ام به نحوی که است به صورت (۱۴) بیان می‌گردد [۱۱]

$$\begin{aligned} P_{s,k} &= \Pr(C_{u_k e} > R_{k,t} - R_{k,s}) \\ &= \frac{\pi^r}{4L\lambda_{u_k e}\rho_u} \sum_{\tau=1}^L \sqrt{1-w_\tau^r} e^{-\frac{\tan v_T + \bar{\gamma}_{k,e}}{\lambda_{u_k e}\rho_u}} \sec^r v_T \\ &\times \prod_{j \in \Delta} (1 - \sqrt{\frac{\tan v_T}{\lambda_{br_j} \lambda_{r_j e} \bar{\gamma}_{k,e} \rho_t}} K_r(\sqrt{\frac{\tan v_T}{\lambda_{br_j} \lambda_{r_j e} \bar{\gamma}_{k,e} \rho_t}})) \end{aligned} \quad (14)$$

به طوری که $R_{k,s}$ نرخ محرومانگی مقصد برای کاربر k ام است، در حالی که $R_{k,t} - R_{k,s} = \frac{R_{k,t} - R_{k,s}}{2^{\frac{R_{k,t}}{1-\alpha}} - 1}$ است. $C_{u_k e}$ ظرفیت کanal بین کاربر k ام و استراق سمع کننده می‌باشد و

1. Cost Rate of Wiretap Code
2. Target Secrecy Rate

ساختگی استفاده می‌کند [۱۴]، به طوری که این دنباله برای BS و کاربران شناخته شده است در حالی که برای استراق سمع کننده ناشناخته می‌باشد و در نتیجه، منجر به گمراهشدن آن می‌گردد. با توجه به قابلیت برداشت انرژی در جمهای منتخب، توان ارسالی جمـر زام که در فاز اول با توجه به برداشت انرژی دریافت نموده است عبارت است از

$$P_{r_j} = \frac{E_j}{(1-\alpha)T} = \frac{\alpha \eta P_b |h_{br_j}|^r}{1-\alpha} \quad (3)$$

به طوری که P_b توان ارسالی BS و h_{br_j} کanal بین ایستگاه پایه و جمهـر زام می‌باشد. E_j مقدار انرژی برداشت شده در جمـر مورد نظر می‌باشد در حالی که η بازده تبدیل انرژی است. در این حالت، SNR لحظه‌ای برای آشکارسازی سیگنال‌ها در استراق سمع کننده می‌تواند به صورت زیر بیان گردد

$$\gamma_{u_k e} = \frac{\rho_u |h_{u_k e}|^r}{\rho_t |h_{br_j}|^r |h_{r_j e}|^r + 1} \quad (4)$$

به طوری که $\rho_u = P_b / N$ و $\rho_t = \alpha \eta \rho_b / (1-\alpha)$ است. $h_{u_k e}$ بیانگر کanal بین k امین کاربر و استراق سمع کننده می‌باشد و $h_{r_j e}$ بیانگر کanal بین جمـر زام و استراق سمع کننده است. در بخش بعد، پارامترهای مورد نظر برای مشخص کردن عملکرد شبکه بیان می‌گردد.

۴- پارامترهای مورد نظر جهت تحلیل عملکرد شبکه

در این بخش، پارامترهای COP، SOP و EST برای شبکه بیان می‌گردد.

قطعی ارتباط هنگامی اتفاق می‌افتد که ظرفیت کanal کمتر از یک نرخ آستانه $R_{m,t}$ یا $R_{n,t}$ باشد. مطابق با ظرفیت کanal شانون، ظرفیت کanal برای کاربر u_n به صورت زیر بیان می‌گردد

$$C_{u_n b} = (1-\alpha) \log_r (1 + \gamma_{n,b}) \quad (5)$$

در ارسال لینک بالای NOMA، ایستگاه پایه ابتدا سیگنال u_n را دیدک می‌کند و سپس آن را با استفاده از SIC حذف می‌نماید تا سیگنال u_m را دیدک کند. بنابراین ظرفیت کanal u_m به صورت زیر به دست می‌آید

$$C_{u_m b} = \begin{cases} (1-\alpha) \log_r (1 + \gamma_{m,b}) & , C_{u_n b} \geq R_{n,t} \\ . & , \text{o.w} \end{cases} \quad (6)$$

بنابراین COP برای کاربران u_n و u_m می‌تواند به صورت (۷) و (۸) بیان شود [۱۱]. به طوری که

مشخص کردن اولویت حسگرها برای انتخاب کاربران ارسال کننده داده در نظر گرفته می‌شود. در نتیجه داریم

$$\begin{aligned} L = & -\sum_{m=1}^K \rho_m T_m + \sum_{\substack{n=1 \\ n \neq m}}^K \rho_n T_n + \mu_{m,n} (\rho_n P_{s,n} + \rho_m P_{s,m} - \varepsilon) \\ & + v_{m,n} (\rho_n P_{c,n} + \rho_m P_{c,m} - \zeta) + \chi_k (\rho_k \gamma_{u_k e} - \vartheta) \end{aligned} \quad (17)$$

که $\mu_{m,n}$ ، $v_{m,n}$ و χ_k ضرایب لاگرانژ نامنفی هستند. این نکته را باید در نظر گرفت که با توجه به شرایط KKT می‌توان نوشت

$$\frac{\partial L}{\partial \rho_m} = -T_m + \mu_{m,n} P_{s,m} + v_{m,n} P_{c,m} + \chi_m \rho_m \gamma_{u_m e} = 0, \quad \forall m \in K \quad (18)$$

مشابه با این روابط برای $\partial L / \partial \rho_n$ هم وجود دارد. در نتیجه، اولویت هر کاربر برای انتخاب جهت ارسال داده در کانال فرکانسی برابر است با

$$cost(m) = -T_m + \mu_{m,n} P_{s,m} + v_{m,n} P_{c,m} + \chi_m \gamma_{u_m e} \quad (19)$$

به عبارت دیگر هر کاربر با T_m بیشتر و $P_{s,m}$ و $\gamma_{u_m e}$ کمتر، اولویت بیشتری را برای انتخاب جهت ارسال داده دارد. همچنین طبق شرایط مکمل زاید^۳ داریم

$$\begin{aligned} \mu_{m,n} (\rho_n P_{s,n} + \rho_m P_{s,m} - \varepsilon) &= 0 \\ \rightarrow \mu_{m,n} &= 0, \quad \rho_n P_{s,n} + \rho_m P_{s,m} < \varepsilon \end{aligned} \quad (20)$$

$$\begin{aligned} \mu_{m,n} &\neq 0 \\ \rho_n P_{s,n} + \rho_m P_{s,m} &= \varepsilon \end{aligned} \quad (21)$$

$$\begin{aligned} v_{m,n} (\rho_n P_{c,n} + \rho_m P_{c,m} - \zeta) &= 0 \\ \rightarrow v_{m,n} &= 0, \quad \rho_n P_{c,n} + \rho_m P_{c,m} < \zeta \end{aligned} \quad (22)$$

$$\begin{aligned} v_{m,n} &\neq 0 \\ \rho_n P_{c,n} + \rho_m P_{c,m} &= \zeta \end{aligned} \quad (23)$$

$$\begin{aligned} \chi_k (\rho_k \gamma_{u_k e} - \vartheta) &= 0 \rightarrow \chi_k = 0, \quad \rho_k \gamma_{u_k e} < \vartheta \end{aligned} \quad (24)$$

$$\begin{aligned} \chi_k &\neq 0 \\ \rho_k \gamma_{u_k e} &= \vartheta \end{aligned} \quad (25)$$

با توجه به این کهتابع هدف T و قیود، توابعی صعودی از ρ_m و ρ_n می‌باشد، بنابراین ρ_m و ρ_n را باید طوری افزایش داد که تابع هدف ماکسیمم گردد، در حالی که قیود (۲۱)، (۲۳) و (۲۵) برآورده شوند. در نتیجه منجر به جواب مطلوب می‌گردد. بنابراین $\mu_{m,n} \neq 0$ ، $v_{m,n} \neq 0$ و $\chi_k \neq 0$ شرایط بهینه می‌باشند.

۶- الگوریتم پیشنهادی جهت حل مسئله

در این بخش الگوریتم پیشنهادی برای بهینه‌سازی عملکرد سیستم در

محدودیت مقاله و اثبات آنها در مقالات دیگر، در این مقاله ذکر نشده است [۱۱].

$\Delta = |\mathcal{R}_i|$ بیانگر مجموعه غیر تهی i است، در حالی که $w_T = \cos((2\pi - 1)\pi / 2L)$ و Δ نشان‌دهنده تعداد جمراه می‌باشد. (L پارامتر دقت در مقابل پیچیدگی و $K(.)$ تابع بسل نوع دوم از مرتبه اول می‌باشد. توجه به این نکته ضروری است که COP و SOP در واقع، پارامترهای قابلیت اطمینان و امنیت هستند، اما این پارامترها جهت محاسبه عملکرد سیستم، پارامتر EST در نظر گرفته می‌شود و مطابق با تعریف، EST برای کاربر k ام عبارت است از

$$\begin{aligned} T_k &= R_{k,s} \Pr(C_{u_k b} > R_{k,t}, C_{u_k e} < R_{k,t} - R_{k,s}) \\ &= R_{k,s} (1 - P_{s,k}) (1 - P_{c,k}) \end{aligned} \quad (15)$$

۵- بیان مسئله مورد نظر جهت ماکسیمم‌سازی بهبود عملکرد سیستم با انتخاب کاربران و جمر مناسب با قابلیت پرداخت انرژی

در این قسمت، هدف بیان مسئله است به طوری که با انتخاب مناسب یک جفت کاربر و جمر مناسب با قابلیت پرداخت انرژی در هر کانال فرکانسی، عملکرد سیستم بهینه شود به گونه‌ای که امنیت سیستم بهبود یابد. به عبارت دیگر، جمر مناسب بهینه SNR سیگنال دریافتی در استرافق سمع کننده را مینیمم می‌کند. توجه به این نکته ضروری است که CSI استرافق سمع کننده دانسته فرض می‌گردد [۱۵]. در نتیجه، مسئله مورد نظر عبارت است از

$$\max_{\rho_m, \rho_n, j} T = \sum_{m=1}^K \rho_m T_m + \sum_{\substack{n=1 \\ n \neq m}}^K \rho_n T_n \quad (16)$$

$$\text{s.t. } \rho_n P_{s,n} + \rho_m P_{s,m} \leq \varepsilon, \quad \forall m, n \in K \quad (1-16)$$

$$\rho_n P_{c,n} + \rho_m P_{c,m} \leq \zeta, \quad \forall m, n \in K \quad (2-16)$$

$$\rho_k \gamma_{u_k e} \leq \vartheta, \quad \forall k \in K \quad (3-16)$$

$$\begin{aligned} \rho_m &\in \{0, 1\} \\ \rho_n &\in \{0, 1\} \end{aligned}, \quad \forall m, n \in K \quad (4-16)$$

به عبارت دیگر هدف، انتخاب جفت کاربرانی است که با توجه به جمر انتخابی به ماکسیمم‌کردن عملکرد سیستم و بهبود امنیت آن کمک کنند. ρ_n و ρ_m اندیس انتخاب هستند، بدین معنی که وقتی مقدار آن یک است، کاربر جهت ارسال داده انتخاب می‌شود و در غیر این صورت مقدار آن صفر می‌باشد. توجه به این نکته ضروری است که راه حل بهینه برای این مسئله، روش جستجوی فراگیر^۴ می‌باشد که با توجه به پیچیدگی بالای این الگوریتم، به دنبال الگوریتم‌هایی با درجه پیچیدگی کمتر هستیم. بدین منظور برای سادگی حل مسئله (۱۶)، ابتدا پارامترهای ρ_m و ρ_n به صورت پیوسته در بازه $[0, 1]$ در نظر گرفته می‌شوند و بعد از حل مسئله، این پارامترها دوباره به فضای گستته نگاشت می‌شوند. از آنجایی که نیز قیود مسئله توابعی صعودی از ρ_m و ρ_n می‌باشند، برای حل مسئله می‌توان از روش‌های بهینه‌سازی محدب استفاده کرد [۱۴]. بنابراین تابع لاگرانژ و شرایط KKT برای

1. Channel State Information
2. Exhaustive Search

جدول ۱: مقادیر پارامترهای مورد نظر در شبیه‌سازی.

پارامتر	مقدار
λ_{br_j}	۱
λ_{rje}	۱
λ_{ue}	۱
λ_{uk_b}	۱
L	۲۰
$R_{k,t}$	۱.۵ BPCU
$R_{k,s}$	۰.۸ BPCU
α	۰.۱ - ۰.۵
η	۰.۸

$$v_{m,n}^{k+1} = v_{m,n}^k + \Gamma_1^k (\rho_n P_{c,n} + \rho_m P_{c,m} - \zeta) \quad (28)$$

$$\chi_k^{k+1} = \chi_k^k + \Gamma_1^k (\rho_k \gamma_{u_k e} - \theta) \quad (29)$$

اندازه گام $w_i \gg 1$ است به طوری که $\Gamma_i^k = w_i / \sqrt{k}, i = 1, 2, 3$ می‌باشد. شبکه کد برای الگوریتم پیشنهادی در شکل ۲ آمده است.

۷- شبیه‌سازی مسئله

در این قسمت از نرم‌افزار متلب^۴ جهت به دست آوردن نتایج شبیه‌سازی استفاده می‌گردد. در شبکه مورد نظر، کاربران و جمرهای با توزیع یکنواخت در یک محیط مربعی شکل با ابعاد $m = 500 \times 500$ پخش می‌شوند. بدون از دست دادن کلیت مسئله، تعداد کانال‌های فرکانسی ۳، تعداد کاربران ۱۲ و تعداد جمرهای و تعداد کاربران استراق سمع کننده ۳ در نظر گرفته می‌شوند. ایستگاه پایه در مرکز محیط مربع شکل قرار می‌گیرد. مدل کانال در نظر گرفته شده بر اساس تأثیرات، افت مسیر، محوشگی سریع رایلی و سایه‌انداختن نرمال لگاریتمی در مقیاس وسیع^۵ است. مقادیر پارامترهای دیگر نیز در جدول ۱ بیان می‌گردد^[۱۱].

نتایج شبیه‌سازی با متوضط‌گیری روی ۵۰۰ تکرار انجام شده است. الگوریتم پیشنهادی با الگوریتم‌های دیگر به عنوان الگوریتم‌های محاکم^۶ در شبیه‌سازی مقایسه می‌گردد:

- الگوریتم انتخاب تصادفی جمر: در این الگوریتم جمر در هر باند فرکانسی به صورت تصادفی انتخاب می‌گردد. در واقع، این الگوریتم به منظور نشان دادن تأثیر انتخاب مناسب جمر در بهبود عملکرد، قابلیت گذردهی و امنیت شبکه انتخاب شده است.

- الگوریتم انتخاب تصادفی کاربران: در این الگوریتم، کاربران در هر کانال فرکانسی به صورت تصادفی انتخاب می‌شوند. این الگوریتم بیانگر تأثیر انتخاب مناسب کاربران در بهبود قابلیت گذردهی و امنیت شبکه است.

شکل ۳ بیانگر وضعیت قابلیت گذردهی محرمانه مؤثر (EST) به ازای مقادیر مختلف P_b می‌باشد. همان طور که در شکل مشخص می‌شود، الگوریتم پیشنهادی به دلیل انتخاب مناسب جمر و همچنین کاربران مناسب برای هر باند فرکانسی، عملکرد خوبی در مقابل الگوریتم اول محک دارد که در آن جمر به صورت تصادفی برای هر باند انتخاب

OEHJ & US Algorithm

$$\mu_{m,n}^{\min} = 0$$

$$\mu_{m,n}^{\max} = \mu \text{ (a large enough number)}$$

$$v_{m,n}^{\max} = v \text{ (a large enough number for each sensor)}$$

$$v_{m,n}^{\min} = 0$$

$$v_{m,n} = v_{m,n}^{\max}$$

$$\chi_{k,\min} = 0$$

$$\chi_{k,\max} = \chi$$

$$\chi_k = \chi_{k,\max}$$

$$\text{Iteration} = \alpha_{it} \text{ (a big number)}$$

$$\varepsilon_1 = \text{small parameter}$$

$$\varepsilon_2 = \text{small parameter}$$

Select the jammer which minimizes (4)

While

$$(|\mu_{(m,n)}^{(k+1)} - \mu_{(m,n)}^k| > \varepsilon_1 \& \& |\nu_{(m,n)}^{(k+1)} - \nu_{(m,n)}^k| > \varepsilon_2 \& \& |\chi_k^{(k+1)} - \chi_k^k| > \varepsilon_3)$$

Compute $P_{s,m}$ and $P_{c,m}$ for each user

Compute $cost(m) = -T_m + \mu_{m,n} P_{s,m} + v_{m,n} P_{c,m} + \chi_m \gamma_{u_m e}$ for each user

Compute T for the network

Update the Lagrangian multipliers as follows

$$\mu_{m,n}^{(k+1)} = \mu_{m,n}^k + \Gamma_1^k (\rho_n P_{s,n} + \rho_m P_{s,m} - \varepsilon)$$

$$\nu_{m,n}^{(k+1)} = \nu_{m,n}^k + \Gamma_2^k (\rho_n P_{c,n} + \rho_m P_{c,m} - \zeta)$$

$$\chi_k^{(k+1)} = \chi_k^k + \Gamma_3^k (\rho_k \gamma_{u_k e} - \theta)$$

End

شکل ۲: شبکه کد الگوریتم پیشنهادی.

حالی که امنیت سیستم بهبود یابد، بیان می‌گردد. برای رسیدن به این منظور، کاربران و جمرهای با قابلیت انرژی مناسب جهت گمراх کردن استراق سمع کننده انتخاب می‌شوند. توجه به این نکته ضروری است که همه جفت کاربرها می‌توانند کاندیدای انتخاب باشند. در الگوریتم پیشنهادی، در هر تکرار جهت به روز رسانی مساحتی گردیده و کاربران هزینه مطابق با (۱۹) برای همه جفت کاربران محاسبه گردیده و کاربران با کمترین تابع هزینه جهت ارسال داده انتخاب می‌شوند. سپس عملکرد سیستم مطابق با (۱۶) برای جفت کاربران انتخاب شده به دست می‌آید. $\mu_{m,n}$ و χ_k با روش زیرگرادیان^۷ به روز رسانی می‌گردد. زمان خاتمه الگوریتم وقتی است که قید همگرایی آن برآورده گردد. الگوریتم پیشنهادی به اختصار الگوریتم^۸ OEHJ & US نامیده می‌شود. در واقع به منظور ماسکیم کردن تابع هدف (۱۶)، می‌توان از روش زیرگرادیان استفاده کرد. بدین ترتیب که اگر اندازه گام $(\Gamma_i^k, i = 1, 2, (\Gamma_i^k > 0))$ از قانون غیر قابل جمع شدن^۹ در k امین تکرار تعییت کند، داریم

$$\lim_{k \rightarrow \infty} \Gamma_i^k = 0 \quad (26)$$

$$\sum_{k=1}^{\infty} \Gamma_i^k = \infty$$

در نتیجه، روش زیرگرادیان منجر به جواب بهینه مسئله می‌گردد [۱۶-۱۷]. بدین ترتیب با استفاده از روش زیرگرادیان، ضرایب لاگرانژ در $k+1$ امین تکرار به صورت زیر به روز رسانی می‌شوند

$$\mu_{m,n}^{k+1} = \mu_{m,n}^k + \Gamma_1^k (\rho_n P_{s,n} + \rho_m P_{s,m} - \varepsilon) \quad (27)$$

1. Subgradient

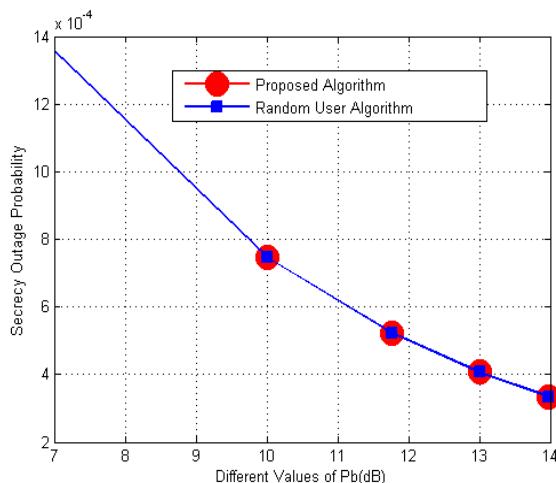
2. Optimal Energy Harvesting Jammer and User Selection

3. Non-Summable Diminishing Rule

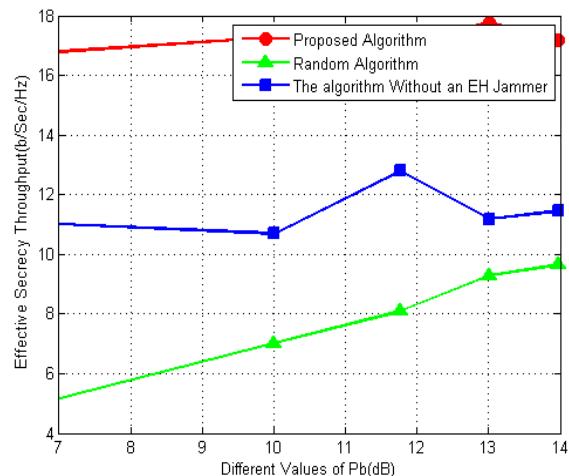
4. MATLAB

5. Raleigh Fast Fading and Large Scale Log-Normal Shadowing

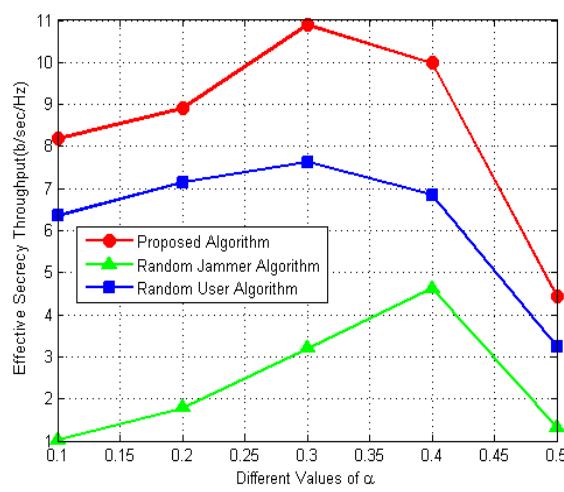
6. Benchmark Algorithm

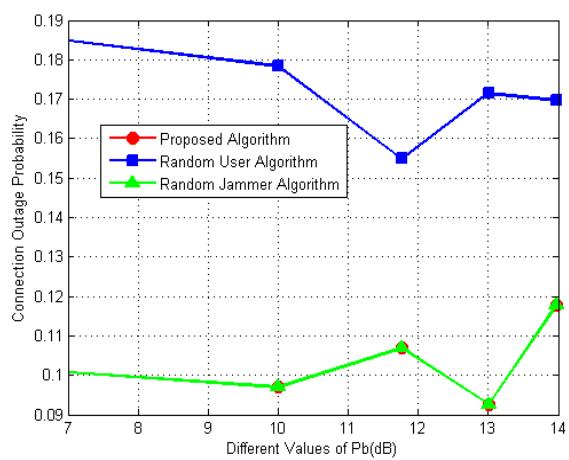
شکل ۶: احتمال قطعی محربانه به ازای مقادیر مختلف P_b (با وضوح بیشتر نسبت به شکل ۵).

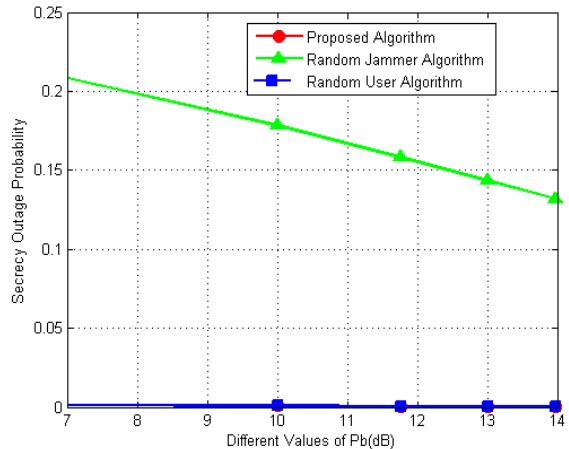
شکل ۳: قابلیت گزندی محربانه مؤثر به ازای مقادیر مختلف P_b .

شکل ۷: قابلیت گزندی محربانه مؤثر به ازای مقادیر مختلف α .

شکل ۴: احتمال قطعی ارتباط به ازای مقادیر مختلف P_b .

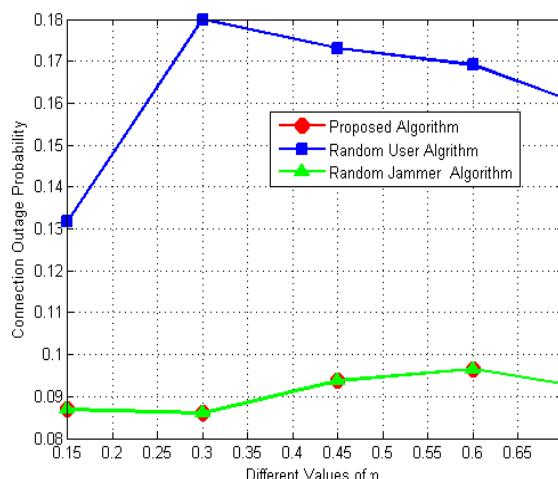
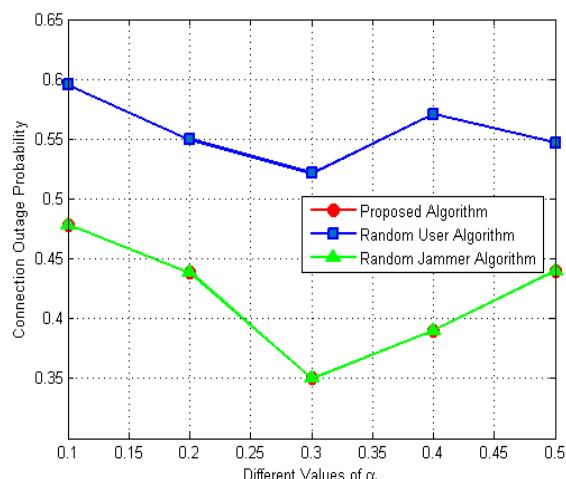
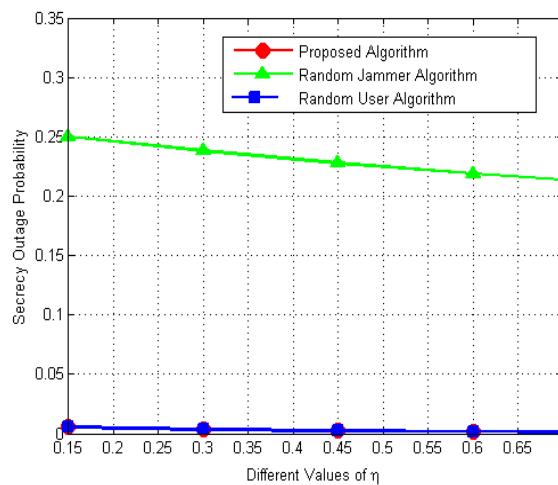
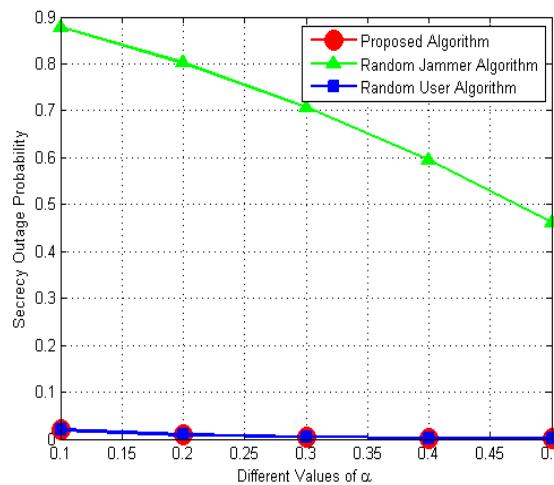
شکل ۵: احتمال قطعی محربانه به ازای مقادیر مختلف P_b .

می‌گردد و نیز عملکرد بهتری نسبت به الگوریتم دوم محک دارد که در آن کاربران به صورت تصادفی جهت ارسال داده در هر باند فرکانسی انتخاب می‌گردد.

شکل‌های ۴ و ۵ به ترتیب نشان‌دهنده احتمال قطعی ارتباط و احتمال قطعی محربانه به ازای مقادیر مختلف P_b می‌باشند. همان‌طور که در شکل‌های ۶ تا ۹ مشخص است، تقریباً در $\alpha = 0.3$ می‌توان به مقادیر پنهانی برای الگوریتم پیشنهادی رسید. زیرا در این مقدار، قابلیت گزندی محربانه مؤثر بیشترین مقدار خود را دارد، در حالی که کمترین مقدار احتمال‌های قطعی ارتباط و قطعی محربانه را دارد.

شکل‌های ۱۰ و ۱۱ بیانگر احتمال قطعی ارتباط و احتمال قطعی به ازای مقادیر مختلف فاکتور سوئیچینگ زمانی α می‌باشند. همان‌طور که در شکل‌های ۷ تا ۹ مشخص است، تقریباً در $\alpha = 0.3$ می‌توان به مقادیر پنهانی برای الگوریتم پیشنهادی رسید. زیرا در این مقدار، قابلیت گزندی محربانه مؤثر بیشترین مقدار خود را دارد، در حالی که کمترین مقدار احتمال‌های قطعی ارتباط و قطعی محربانه را دارد.

شکل‌های ۱۰ و ۱۱ بیانگر احتمال قطعی ارتباط و احتمال قطعی

شکل ۱۰: احتمال قطعی ارتباط به ازای مقادیر مختلف η .شکل ۸: احتمال قطعی ارتباط به ازای مقادیر مختلف α .شکل ۱۱: احتمال قطعی محرومانه به ازای مقادیر مختلف η .شکل ۹: احتمال قطعی محرومانه به ازای مقادیر مختلف α .

نتایج شبیه‌سازی بیانگر مؤثریت پیشنهادی در بهبود عملکرد و حفظ امنیت شبکه در مقایسه با الگوریتم‌های محک می‌باشد.

مراجع

- [1] L. Dai, *et al.*, "Non-orthogonal multiple access for 5G: solutions, challenges, opportunities, and future research trends," *IEEE Commun. Mag.*, vol. 53, no. 9, pp. 74-81, Sept. 2015.
- [2] S. M. R. Islam, N. Avazov, O. A. Dobre, and K. S. Kwak, "Power domain non-orthogonal multiple access (NOMA) in 5G systems: potentials and challenges," *IEEE Commun. Surveys Tuts.*, vol. 19, no. 2, pp. 721-742, 2nd Quart., 2017.
- [3] Y. Liu, Z. Qin, M. Elkashlan, Y. Gao, and L. Hanzo, "Enhancing the physical layer security of non-orthogonal multiple access in large-scale networks," *IEEE Trans. Wireless Commun.*, vol. 16, no. 3, pp. 1656-1672, Mar. 2017.
- [4] C. Zhong and Z. Zhang, "Non-orthogonal multiple access with cooperative full-duplex relaying," *IEEE Commun. Lett.*, vol. 20, no. 12, pp. 2478-2481, Dec. 2016.
- [5] B. He, A. Liu, N. Yang, and V. K. N. Lau, "On the design of secure non-orthogonal multiple access systems," *IEEE J. Sel. Areas Commun.*, vol. 35, no. 10, pp. 2196-2206, Oct. 2017.
- [6] F. Zhou, Z. Chu, H. Sun, R. Q. Hu, and L. Hanzo, "Artificial noise aided secure cognitive beamforming for cooperative MISO-NOMA using SWIPT," *IEEE J. Sel. Areas Commun.*, vol. 36, no. 4, pp. 930-931, Apr. 2018.
- [7] Y. Feng, S. Yan, Z. Yang, N. Yang, and J. Yuan, "Beamforming design and power allocation for secure transmission with NOMA," *IEEE Trans. Wireless Commun.*, vol. 18, no. 5, pp. 2639-2651, May 2019.
- [8] F. Jameel, S. Wyne, G. Kaddoum, and T. Duong, "A comprehensive survey on cooperative relaying and jamming strategies for physical

محرومانه به ازای مقادیر مختلف بازده تبدیل انرژی η هستند. همان‌طور که در شکل‌ها مشخص می‌گردد، الگوریتم انتخاب تصادفی جمر بیشترین مقدار احتمال قطعی ارتباط و احتمال قطعی محرومانه را دارد، در حالی که الگوریتم پیشنهادی و الگوریتم انتخاب کاربر تصادفی کمترین مقدار این پارامترها را دارد. در واقع با افزایش η ، توان ارسالی جمر انتخاب شده در الگوریتم پیشنهادی افزایش می‌یابد و در نتیجه، احتمال قطعی محرومانه کاهش می‌یابد.

۸- نتیجه‌گیری

در این مقاله، یک ارسال لینک بالای NOMA با قابلیت انتخاب جمرها و کاربران در هر باند فرکانسی مطرح شد. بدین منظور، الگوریتم پیشنهاد گردید و دو الگوریتم نیز به عنوان الگوریتم محک جهت برآورد عملکرد شبکه در نظر گرفته شد. در واقع مسئله مورد نظر، بهینه‌سازی قابلیت گذردهی محرومانه با انتخاب کاربرهای مناسب در هر کانال فرکانسی جهت ارسال داده به ایستگاه پایه و جمرهای مناسب جهت ایجاد نویز ساختگی برای کاربر استراق سمع کننده با در نظر گرفتن قیودی روی احتمال قطعی و احتمال قطعی ارتباط COP (COP) به منظور حفظ امنیت شبکه می‌باشد. برای حل مسئله از روش‌های بهینه‌سازی محدب استفاده می‌گردد. بدین ترتیب که با استفاده از روش‌های KKT وتابع هزینه در نظر گرفته شده، کاربران و جمرهای مناسب جهت ارسال داده و ایجاد مزاحمت برای استراق سمع کننده در هر باند فرکانسی انتخاب می‌شوند.

- [15] K. Cao, B. Wang, H. Ding, T. Li, and F. Gong, "Optimal relay selection for secure NOMA systems under untrusted users," *IEEE Trans. Veh. Technol.*, vol. 69, no. 2, pp. 1942-1955, Feb. 2020.
- [16] W. Yu and R. Lui, "Dual methods for nonconvex spectrum optimization of multicarrier systems," *IEEE Trans. on Commun.*, vol. 54, no. 7, pp. 1310-1322, Jul. 2006.
- [17] D. P. Bertsekas, A. Nedic, and A. E. Ozdaglar, *Convex Analysis and Optimization*. Belmont, MA: Athena Scientific, 2003.
- مریم نجیمی در سال ۱۳۸۳ مدرک کارشناسی مهندسی برق گرایش الکترونیک خود را از دانشگاه دانشگاه سیستان و بلوچستان در سال ۱۳۸۷ مدرک کارشناسی ارشد مهندسی برق گرایش مخابرات سیستم خود را از دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی و در سال ۱۳۹۳ مدرک دکتری مهندسی برق گرایش مخابرات خود را از دانشگاه صنعتی نوشیروانی دریافت نمود. دکتر نجیمی از سال ۱۳۹۳ در دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر دانشگاه علم و فناوری مازندران در پهشهر مشغول به فعالیت گردید و اینک نیز اعضو هیأت علمی این دانشکده می‌باشد. زمینه‌های علمی مورد علاقه نامبرده متعدد بوده و شامل موضوعاتی مانند شبکه‌های حسگر بی‌سیم هوشمند، شبکه‌های NOMA، محاسبات نرم و روش‌های بهینه‌سازی در شبکه‌ها می‌باشد.
- [9] M. Liu and Y. Liu, "Power allocation for secure SWIPT systems with wireless-powered cooperative jamming," *IEEE Commun. Lett.*, vol. 21, no. 6, pp. 1353-1356, Jun. 2017.
- [10] Y. Bi and A. Jamalipour, "Accumulate then transmit: towards secure wireless powered communication networks," *IEEE Trans. Vehicular Technology*, vol. 67, no. 7, pp. 6301-6310, Jul. 2018.
- [11] K. Cao, et al., "Improving physical layer security of uplink NOMA via energy harvesting jammer," *IEEE Trans. on Information Forensics and Security*, vol. 16, pp. 786-799, 2020.
- [12] B. Rashid, A. Ahmad, S. Saleem, and A. Khan, "Joint energy efficient power and sub-channel allocation for uplink MC-NOMA networks," *International J. of Communication Systems*, vol. 33, no. 17, Article ID: e4606, 25 Nov. 2020.
- [13] K. Cao, et al., "On the security enhancement of uplink NOMA systems with jammer selection," *IEEE Trans. on Communications*, vol. 68, no. 9, pp. 5747 - 5763, Sept. 2020.
- [14] Y. Zou, "Physical-layer security for spectrum sharing systems," *IEEE Trans. Wireless Commun.*, vol. 16, no. 2, pp. 1319-1329, Feb. 2017.